

Bonne Blad

WALDORF

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 13.

1ste april 1894.

20de aarg.

Baa slugt.

Børneblad

udkommer hver lørdag og kostet 50 cents for næret, bestalt i forlæg. I pakker til en adresse paa over 5 talspr. leveres det for 40 cents, og over 25 talspr. for 35 cents. Til Norge kostet det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaaar ekspeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

All vedkommende rebaktionen af bladet sendes til Rev. G. Wulffberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for lørdagsstolen.

Tredende lektion.

Det syvende bud.

ABC-klassen: Det syvende bud.

Katekismus-klassen: Det syvende bud og Luthers forklaring.

Forklærings-klassen: Det syvende bud, Luthers forklaring, 1 Tess. 4, 6 (Sp. 150) og Jak. 2, 13 (Sp. 158).

Vink.

1. Hvad forbryder Gud os i det syvende bud? Vi skal ikke stjæle.
2. Naar stjæler vi? Naar vi tager andres penge eller gods fra dem med vold eller tilbender os dem med falske varer eller nogen svig.
3. Hvad falbes de, som ubet ret tager andres penge eller gods fra dem? Døye eller ryvere (Vbh. 65).
4. Men hvad er også de, som titbinder sig andres penge eller gods med falske varer eller nogen svig? Ogsaa de er tyve.
5. Naevn nogen, som stjæler ved hjælp af falske varer. Den, hvis varer eller arbeide ikke er værd den betaling, han tager derfor (1 Tess. 4, 6; Eksempler).
6. Naevn nogle af dem, som stjæler med viti. Den, som ikke gør tilbage, hvad der er ham taant eller betroet; den, som ikke betaler fulst for det arbeide eller de varer, som følges ham; den, som tager ubbillig rente for løan (Eksempler).
7. Hvad skal dømme om lotteri og andet lykkespil? Enhver maade, paa hvilken man søger egen vindring til næstens skade er tyveri.
8. Hvilken trusel er i Guds ord udtalt mod alle, som mod dette bud foruretter eller bedrager sin næste? Herren er henvær over alt saabant.
9. Synder man blot da mod dette bud, naar man tager noget fra næsten? Nej, ogsaa naar man ikke giver ham, hvad han tranger, om man kan.
10. Hvad godt beskylder Gud os nemlig i dette bud? Vi skal befriude andres gavn, og dertil beskynde og forvare dem (Jak. 2, 13; Abraham, Vbh. 8 og 9; Boas, Vbh. 30; Eksempler).
11. Har vi da ikke ret til at bruge vor eiendom, som vi selv vil? Vor eiendom hører Gud til; vi er bare hans husholdere og maa bruge alt jaaledes, som han vil.
12. Hvad bør vi især vogte os for, dersom vi vil hvares for hvid mod dette bud? For gjerrighed, ødelægning og bøvenskab.

I n et menneske er saa ubetydelig, at det ikke kan være vis paa, at dets eksempel enten kommer til at gjøre stade eller gavn.

Lessons for the Sunday School.

Thirteenth Lesson.

THE SEVENTH COMMANDMENT.

ABC Class: The Seventh Commandment.

Catechism Class: The Seventh Commandment and Luther's Explanation.

Explanation Class: The Seventh Commandment, Luther's Explanation, 1 Thess. 4, 6 (Qu. 150), and James 2, 13 (Qu. 158).

INSTRUCTION.

1. What does God in the seventh commandment forbid us? We must not steal.
2. When do we steal? When we rob our neighbor of his money or property, or bring it into our possession by unfair dealing and fraudulent means.
3. What are they termed, that, without the least appearance of right, take their neighbor's money or property? Thieves or robbers.—B. H. 65.
4. But what are also they, that bring it into their possession by unfair dealing and fraudulent means? They are also thieves.
5. Mention some one, that steals through unfair dealing and fraudulent means. He that charges more for what he does or sells, than it is worth.—1 Thess. 4, 6. Illustrate by examples.
6. Mention others, that in like manner commit theft. They that do not return what they have borrowed or received in trust; they that do not pay in full for whatever is sold them; they that charge too high interest for loans.—Illustrate by examples.
7. How ought lottery, raffle, and other gambling to be regarded? To seek one's own gain by harming others is always theft.
8. What threat of God should keep us from going beyond or defrauding our neighbor in any manner? "The Lord is the avenger of all such."
9. Do we break this commandment only, when we take something away from our neighbor? No, we sin against it also, when we do not give him, what he needs, if we are able to do so.
10. What does God, namely, in this commandment bid us do? We must assist our neighbor to improve and protect his property.—James 2, 13. Abraham,—B. H. 8 and 9. Boaz,—B. H. 30. Illustrate by examples.
11. Have we, then, not the right to do with our property, as we please? Our property belongs to God; we are only his stewards, and must make only such use of it, as pleases him.
12. What should we especially beware of, if we would avoid breaking this commandment? Covetousness, idleness, wastefulness.

Al binding i denne verden sker gjen-nem tab. Høfløvet maa falde paa det at baarløvet kan komme frem og vokse.

Lad ikke hjærlighed og trofæsthed bige fra dig, bind dem om din hals, skrib dem paa dit hjertes table! Saa skal du finde naade og god forstand for Guds og menne-sfers sine.

En nats forskrækkelse.

Efter en rejsendes beretning.

(Med billede.)

Jeg har i mange aar ført et meget uroligt liv og været paa de forskjelligste kanter af vor klode; jeg har reist til vogns, tilhest og tilfods, paa ceselryg og kamelryg og med olser til forspond; jeg har benyttet de fleste jernbaner paa jorden, og mange er de dampbaade, som har maattet befordre mig fra sted til sted. Jeg har lært at kjende folk af de mest forskjellige hudsfarver, har set de mest brogede dragter og de besynderligste skilte, og da jeg til sidst havde været omtrent overalt, mente jeg, at der for mig ikke længere fandtes noget nyt under solen. Men da skulle der, medens jeg mindst ventede det, hænde mig noget, som bragte haarene til at reise sig paa mit hoved.

Jeg havde været i Pyrenæerne, disse mægtige bjerge, som stiller Frankrig fra Spanien, og havde til hensigt over Bayonne og Bordeaux at reise til Paris. Rejsebanetoget afgik sent om eftermiddagen fra Bayonne, og da det mistknedte, brusste det afdædt gjennem de øde hedestrækninger, som strækker sig langs den bølflaске bugt. Om dagen vilde reisen gjennem dette øde landstab formodentlig været overordentlig kædelig, men i lyshningen fra de sidste solstraaler, som bragte den vestlige himmel til at rødme, frembød egnen et eindommeligt prægtigt billede, som hensatte mig i en drømmende stemning. Jeg sad magelig i mit vognhjørne og så ud og lod tankeerne sveve ud over det stille hederlandstab, der lignede en rolig havslade. Jeg fik lyft til at stige ud og tage mig en ensom vandring over den mennesketomme slette, især da månen begyndte at kaste sit lys over egnen.

Når blot toget vildte stanse! Jeg vilde ikke betænke mig, men ile hen gjennem det stille landstab og den næste dag fortsætte min reise.... Da blev jeg pludselig vækket i mine drømme ved et holdsomt skyd. Vor vogn blev kastet heftig frem og tilbage og blev derpaa staaende stille. Lokomotivet var kommet ud af skinnerne og laa pustende og dampende veltet overende. Heldigvis var intet menneske kommet tilslade. Jeg havde faaet mit ønste opfyldt; før et nyt lokomo-

tiv kunde skaffes tilveie, og toget efter sætte sig i bevægelse, vilde der mindst hengaa tre timer. Og naturligvis benyttede jeg denne tid til at virkeliggjøre, hvad jeg havde siddet og drømt om. Jeg forlod altsaa toget og tog vejen lige ud paa sletten. Foran mine fødder blomstrede utallige hedebloemster, og her og der stod et forkrøblet furutre, som sugede sin sparsomme næring af den tørre jordbund. Hvor forunderlig var ikke den dybe majestætiske stilhed, som omgav mig! Hvor uhyre lidé syntes jeg ikke, at jeg selv var paa denne umaadelige slade, med den funklende sjærnebelædte hvælvning over mig ligesom over et vældigt hav. Og hvor stor og herlig syntes ikke i denne ensomhed himmels og jordens slaber mig at være! Jeg følte hans nærværelse og kunde ganske nedskænke mig i ham og hans store verk. Ensomheden gjorde et overvældende indtryk paa mig.

Under min vandring begyndte mine tanker lidt efter lidt at slaa ind i en anden retning; de svævede tilbage til fortiden, til dengang jeg som lidet barn sad paa min moders skjæd og lyttede til hendes fortællinger. O, hvilke kjære skitser der efter dukkede op for min sjæl.

Idet jeg saaledes gik og drømte med aabne øyne, var jeg kommen længere og længere ind paa heden. Da blev jeg pludselig vækket ved en stø, og ved at se op til jeg sie paa en kjæmpemæssig, sikkert 15 fod høi skifte, som hævede sig mørk i maanelyset. Jeg blev greben af en frygtelig rædsel, mit hjerte holdt næsten op at slaa, jeg følte haaret reise sig paa mit hoved, og en skæven fare gjennem mit hele legeme. Med stirrende øje betrakte jeg den uhyggelige skifte, som truende syntes at svinge en lang lanse mod mig. Hvad kunde det være? Jeg gav mig ikke længe tid til at tænke derover, en usiglig rædsel drev mig i næste sieblik paa flugt. Ja, jeg tog vel tilbvens; jeg samlede al min kraft og løb og løb saa hurtig, mine fødder kunde bære mig. Alle rede ved begyndelsen af min flugt mistede jeg min hat, men jeg stansede ikke engang for at tage den op; det gjaldt for mig blot at komme bort fra denne uhyggelige kjæmpe's nærværelse.

Men til min skæf forfulgte uhyret mig, jeg kunde høre dets skridt bag mig. Greben

Geßbretth.

af dødsangst skyttede jeg oftest i blinde. Pludselig fandt jeg mig liggende paa marten; jeg var snublet over en fururod. Jeg ventede, at min sidste time var kommen, og sogte at samle mine tanker og forberede mig til enden.

Nu var uhyret ganske nær. Jeg kunde vistnok ikke se det, da jeg laa med ansigtet mod jorden, men jeg følte dets frygtelige nærhed og hørte lyden af dets fodder alle rede let ved mit øre. Saaledes omrent maatte en forbryder være tilmoden, naar skarpresterens øks allerede svævede over hans nakke.

Jeg ventede dødszugget....

Da hørte jeg med engang en menneskelig stemme, som fra anfølg høide lød ned til mig og paa fransk bondemaal raabte:

"Hei, min gode ven, De har mistet Deres hat! Her er den."

Hvad var det? Det lød jo rent menneskelig og venslig. Jeg bovede at se op; daan følte jeg rædselen gjennemtrænge mig. Ved siden af mig stod den gaadefulde stikkelse med nogle urene ben høi som et træ. Men da høres alter den samme stemme sige: "Min ven, er der tilslødt Dem noget galt?"

Jeg blev roligere. Den stærkelige væsen lod til at være et slags menneske og af en meget godmodig art. Jeg betragede den nætere, og i næste sieblik var jeg paa hænene, gned mine øine og satte derpaa i at le af fuld hals. Hvad var det for en forsædelig spøgelsessikke, jeg saaledes var flygtet for? Jo et stakkars menneske, som mindst af alt tenkte paa at gjøre en noget ondt, men som — gif paa høie styrter. Endnu engang satte jeg i en voldsom latter, og sagde derpaa til manden, der med den lange stav, som han svang i sin høire haand, rakte mig min hat: "Hør, min gode mand, De har fræmt mig noget ganske forstærklig. Hvorledes kan De finde paa at løbe omkring paa slige stænger. De har da sunde, friske fodder, som De kan bruge?"

"Ja det har jeg nok", sagde manden, men her i egnen bruger næsten alle at gaa paa styrter. Bidste De ikke det?"

"Nei, havde jeg vidst det, havde jeg nok ikke taget slig tilbens."

"Her er man næsten nødt til at gaa paa styrter", sagde manden; "thi sanden og jordbunden paa heden vilde ellers ødelægge baade

flo og fodder. Og desuden kommer vi hurtigere frem paa vore styrter."

"Ja, det har jeg faaet føle", svarede jeg, "slige stridt har jeg hidtil i mit liv aldrig set."

Vi blev staende en stund og samtale om egnen og dens beboere. Jeg sitte vide, at paa grund af jordbundens beskaffenhed var det en fattig egn; beboerne drev mest paa med sædrift og var et nøisomt, sundt og tilfreds folkesærd. Saavel mænd som kvinder behyldede styrter, naar de ude paa marken vogtede sine faar. Naar de vilde hvile, tog de tilhjælp en tredje stav, som de førte med sig som en slags balancerstang. Det var denne, som jeg havde anset for en lanse. Denne er i sin øvre ende forsynet med et lidet bret. Naar de sad vil hvile, stikker de denne tredje stav ned i jorden bag sig og sætter sig paa det ovenstil anbragte bret. Paa denne maade kan de blive sidende i lange tider og se til sine faar og forsvrigt faa tiden til at gaa ved læsning eller strømpestrifling, noget heller ikke mændene holder sig for gode til.

Men jeg maatte tilslødt gaa afsted, hvis jeg ikke vilde udsætte mig for, at jernbane-toget reiste fra mig. Gjerne havde jeg villet række det brave uhyre haanden til afsted, men det var ikke muligt, hvor nedladende han end visste sig.

Da jeg en stund senere efter sad i jernbanevognen, og denne hurtig rullede henover heden, medens maanen visste sit brede ansigt paa himmelen, syntes jeg ligesom, at den fortalte sin mund til et spottet smil og ligesom raabte ned til mig: "Slam dig, slam dig, gamle fyr!"

Skovliljen under sneen.

(Slutning.)

"Or" raabte hun, "far, kom og hjælp mig, kom og hjælp Lili, kom, eller jeg dør. Ya, hjære fader i himmelen, du alene kan hjælpe, vis mig en hei!... Hvis jeg blot kunde hvile lidt, men her, her er jo ly og læ", og Lili udslødt et glædesstrig; thi foran hende aabnede sig ligesom en lidet hule, hvor hun krøb ind.

Det var en snever kløft, som grannerne

Iudede hen over og dækkede med saa tæt et væv af grene, at sneen ikke kunde trænge igjennem, og det var lunt derinde; thi det var en raadværfamilies vinterbolig, og sels raadvær laa paa de dynger af grannaale, hvormed løftens bund var dækket.

Da Lili kom ind, reiste dyrene sig, men det lod ikke til, at de blev hænge for hende; thi de saa paa hende med sine blide, brune øyne, som om de vilde trøste og berolige hende, og da hun måtte tank om ved deres fødder, lagde de sig tæt op til hende, saa hun kunde varme sig mellem deres legemer. Det varede ikke længe, før hun var trygt. Da hun vaagnede, var det morgen, men der var alligevel temmelig mørkt derinde; thi sneen forhindrede daglyset fra at trænge ind. Lili drak lidt mælk og følte sig forfrisket og styrket. Men hvorledes skulle hun komme hjem? Sneen vildede endnu bestandig ned i uhyre masser og vilde snart helt tilspærre indgangen.

Der gik to dage og to nætter. Mæltet var for længe siden drukken op, og Lili følte sig saa svag og mat, som om hun skulle dø. Uden dyrene vilde hun være frossen ifjel; men det var, som om de forstod, at det skal lars lille menneskebarn, som boede hos dem, trængte til deres beskyttelse. De slækkede hændene og lagde sig paa hændes smaa iskolde fødder. Dog var det tydeligt, at dyrene begyndte at blive matte; ofte laa de skille hen, og Lili tænkte med страх paa, at de måske kunde dø før hende. „Ala hjære, hjære dyr, I maa ikke forlade mig“, bad hun med sagte stemme; „vi vil dø sammen“, og hun slog sine arme om den nærmeste raa's hals og lukkede sine øyne.

Bludselig reiste raaen sig, løftede hovedet og spidsede ørene. I næste sieblik sprang alle dyrene op og løb hen mod den tilsnede indgang. Et koldt luftpust trængte ind til Lili; snart lyder forvirrede stemmer i hendes øre. Hun hører, at der arbeides med haffer og skovle; hvad er det for et jubelraab, og hvem er det, som hukkende løfter hende op i sine arme og trækker hende ind til sit bryst? Det er hendes far, hendes hjære far, som hun havde troet hun aldrig skulle se mere her i livet.

„Mit barn!“ raaede Seppi, „min slow-lilje, mit hjertes fryd!“ og han holdt hende saa fast, som om han aldrig mere vilde slippe

hende. Og da han ret forstod, hvorledes hendes liv var blevet reddet af raadværene, stjulte den stærke mand ansigtet i sine hænder, og hans bryst arbeidede, som om det skulle sprenges.

„Aldrig mere“, raaede han, „aldrig mere i mit liv skyder jeg et raadvær; saa sandt hjælpe mig Gud!“

Lili blev bragt hjem og kom snart igjen til kræster; ogsaa Gretti kom sig, glæden over datterens redning gjorde underverker. Hele egnen var kommen i begegelse ved den særlomme historie om barnet, som var blevet frelst hos dyrene, og deltagelsen viste sig paa mange maader. Der frømmede gaver ind til den fattige familie saaledes, at ikke blot den sieblikkelige nød blev afhjulpen, men at ogsaa fremtiden kunde sees imøde med haab og fortrøstning. Det blev ikke svært for Seppi at holde, hvad han havde lovet i det lyssalige sieblik, da han gjenfandt sit barn levende og uskadt, og han takker Gud, som beskjærmede hende i nødens bund og brugte sine uformulerte slabninger som redslaber til hendes frelse.

Ikke hjemme.

En dame, som hørte en af sine bekendte give pigeens følgende ordre: „Fruen er ikke hjemme“; fortalte følgende historie: „For mange aar siden lod jeg altid mine piger, naar jeg ikke var oplagt til at tage mod fremmede, svare: Fruen er ikke hjemme.“ En dag gab jeg etter pige den udtrykkelige ordre ikke paa nogen maade at forstyrre mig. Da jeg mødte ved middagsbordet, saa min mand forbæusset paa mig og sagde: „Har du ikke hørt det?“ Da fortalte han, at min hjæreste veninde, som boede lun, saa skridt fra os, var død om eftermiddagen. Jeg kunde ikke forståa, hvorfor jeg ikke var bleven hentet, og spurgte pige, om hun ikke havde noget bud til mig. Hun svarte, at 3 gange havde der været en, og spurgt efter mig; men efter min ordre havde hun svart: „Fruen er ikke hjemme.“ Tænk Dem mine følelser, da jeg hørte, at min døende veninde forgives havde sendt bud efter mig. Da hun havde forstaaet, at hun ikke kunde leve, havde hun sagt, at hun havde noget, som hun maatte fortælle mig; men da jeg ikke var at træffe, døde hendes hemmelighed med hende.“

Missionssparebøssem.

Efter at have endt et missionsforedrag tog en prædikant frem nogle sparebøssem og sagde:

"Den, som vil have en sparebøsse for at samle noget til missionen, kan melde sig. Jeg vil bede vedkommende at forsøge paa at lægge lidt i den hver uge og ved aarets slutning lade den tomme. Er der da meget i den, saa er det jo bra, og er det lidet, saa er ogsaa det lille velkommen."

Snart saaes flere hænder at strække sig frem efter sparebøssem. Prædikanten lagde merke til, hvorledes blandt andet ogsaa en liden elveaars gammel pige ivrig hviskede noget til en ung mand med et synligt udseende, sandsynligvis hendes fader.

"Hvad er det, som den lille vil?" spurgte prædikanten.

"Aa, hun vil have en sparebøsse hun ogsaa," svarede faderen. "Men hvad skal hun lægge i den? Jeg er bare en fattig smedsvend."

"Lad eders lille pige tage imod denne sparebøsse. Kan hun faa noget at lægge i den, er det bra; og faar hun intet, saa skader det ialfald ikke, om hun har faaet bøssem."

Med straalende øine tog den lille imod sin sparebøsse.

Efter et aars forløb skulde bøsferne kommes. Ogsaa smedsvenden mødte frem; han var om muligt endnu blegere end tidligere. For tre uger siden var hans hustru død, og for tre dage siden havde man ogsaa baaret hans tolvaars gamle datter til graven. Bøsferne afleveredes; ogsaa smedsvenden kom efter foredragets slutning frem til prædikanten og gav ham sin.

"Her er sparebøssem, mit barns sidste testamente," sagde han. "Der skal være 25 øre i den; thi jeg gav hende hver uge én øre, som hun regelmæssig lagde i sparebøssem, den sidste paa selve dødssengen."

Sparebøssem aabnedes, og der fandtes ganske rigtig 25 øre i kohberpenge i den, men desuden en smogtyveoring.

Faderen blev forsrækket. Hvorfra har barnet faaet smogtyveoringen? Jeg har ikke givet hende den, og heller ikke har min kone

gjort det. Skulde hun have faaet den paa en uerlig maade?

Bedrøvet gift den stakkels mand hjem. Med det forud saa lyse minde om hans barn blandede sig nu en smertelig følelse. Overgiven til sine sorgmodige tanker satte han sig i en krog i sit nu saa ensomme hjem. Da traadte en kvinde ind, som ofte havde besøgt den lille pige under hendes sygdom. Hun merkede snarli, at ved siden af smerten over tabet trækkede ogsaa noget andet faderens hjerte. Men da hun sit vide aarsagen til hans bekymring blev hun dybt rørt. "Sørg ikke over Dere barn, men vær tvertimod glad," sagde hun. "Det er jeg, som har gift hende skillingen. Da jeg sidste gang besøgte hende, var De ikke hjemme. Jeg fandt den lille plaget af febertørst, og jeg gav hende da hin smogtyveoring og sagde, at hun sit lade sin papa høbe appelsiner eller noget andet læskende til hende for den, naar han kom hjem. Og saa har hun sagt den i missionsbøssem uden at sige et ord derom."

Prædikanten fortalte ved en senere lejlighed denne tildragelse. Efter foredragets slutning kom en frue hen og rakte ham et kostbart smykke. Han satte sig rent i forlegenhed, hvorvidt han skulle tage imod smykket eller ikke; men damen sagde: "Naar dette feberhøje barn kunde ofre den sidste vederkvegelse, som blev budt hende, saa maa vel jeg kunne ofre denne luksusartikel. De maa anvende smykket, som De selv vil; jeg vil kun bede Dem om en ting: Træffer De nogen gudfrygtig, fattig familie, som vilde faa en virkelig hjælp ved de penge, som De faar for smykket, saa brug dem endelig dertil. Jeg har givet smykket til Herren."

(Efter sv. Barnav.)

